

Notas de viaje», amb mapa 60 pp., 4, Md. 1905; Emili Beüt i Belenguier, «Camins d'Argent. El Xúquer i les seves riberes» Val., ed. Torre, 1955. Sobre la seva navegabilitat, *El Arch.* vii, 306.

Sobre l'*ETIM.* remota no es pot dir res segur, sinó que és pre-romana hispànica. Majorment els noms dels grans rius es presten als més grans i escèptics dubtes Pokorny, que també havia llançat una atractiva conjectura paleo-europea, extra-hispànica, sobre l'etimologia del SICÒRIS (*Segre*), nom de forma una mica paral·lela, suggeria relacionar SUCRO amb el ky. *sugno* 'xuclar' (*VRom* x, 1947, 238), ço que donades les recerques sorotàptiques de l'autor no implica forçosament cèltic, però sí indoeuropeu. Ací d'acceptació encara més arriscada que en el cas del Segre, per raons geogràfiques i també fonètiques. L'arrel *SUG-* és llatina, i germànica també, però les formes germàniques (angl. *suck*, al. *saugen*), em semblen suposar -G- més aviat que -K-.

Encara té fundació menys sòlida l'enllaç que hom hi ha vist sovint amb el riu *Sicanus* de Sicília (costa SO. de l'illa) prop d'AGRIGENTUM avui *Girgenti*. Ja fonèticament s'hi veuria diferència prohibitiva de les vocals, si no fos bona prova d'apuntalar-lo amb una tribu *Sicani*. Sobre aquests veg. Rohlf's (*Sitzungsberichte d. Bayr.Akad.*, Munic, 1975); deu haver-hi arrel comuna amb els *Siculi* de la part Est de l'illa; gr.; *Sikeloí* i *Sikelía*. Però l'existència d'uns *Sicani* paral·lels vora el Xúquer no està gens establerta. L'única cosa assenyada és deixar obert el trilema entre un origen epítirrenic, o indoeuropeu, o vagament ibèric.

¹ A propòsit: és legítim, doncs, formar un adjectiu *transsucronic*, per designar les terres valencianes més enllà del Xúquer; el riu marcà sempre una frontera regional, ja en la nostra E.Mj. (cf. la cita de 1315, supra), i avui és útil aquest mot per marcar la varietat valenciana, diferent de la central des de tants punts de vista, ultra el consonantisme apitxat, també en toponímia i onomàstica, ens ha estat útil usar-lo en l'obra present.—²«*Metaxù mèn*

Soukrônos kaí tês Karkhêdônos, tria polikhnia Massaliôtôn eisín. ou poly ápôthen tou potamou». De la ciutat de *Sucro* (Forcellini, s.v. *sucronensis*) hem parlat a l'article Sueca.

Xuriac, V. *Xurriago* *Xurlis*, V. *Xurro* *Xurri*, V. *Misc. Mos. X-* *Xurriac*, V. *Xurriago*

XURRIAGO i les variants (cf. *DECat.* ix, 613ss.) han donat alguns noms propis. Camí de *Surriaga* a Almussafes (xxx, 191.33). Canyada de *Suriaga* a Olocau de Carraixet (xxx, 100.15). Del cogn. *Xurriac* tinc notícia de 1821 a St. Feliu de Guíxols. El B. de Malda, en una festa major l'any 1784 troba un *Xuriac* tocant un oboè. i el 1791 lo *Xuriac*, flautí de la cobla (*C.d.Sastre*, i. 133 i 252).

²⁰ *XURRO*

Per a l'*ETIM.*, vegeu l'article del *DECat.* ix, 616b41ss. Ací ens limitem a donar-ne concrecions en noms propis, sobretot NLL Bancal del *Xurro* te. Palanques (xxvii, 190.20). *Casa dels Xurros*, casal de renom dins la població, a Museros (xxx, 115.25). En femení «lo Pla de la *çúra*» a Sta. Pola (xxvii, 58.13). Barranquet de *çúres* te. Sta. Pola (xxxvi, 127.5). Mas de Joan de la *çúaa* te. Useres (xxix, 16.22); i allí mateix *Mas de çúret* (xxix, 15.25); el *çúfo* home de Cervera Mae. (xxvii, 123.10) —En canvi són d'origen diferent, expressiu, al Rosselló *Can Xurrio*, Mas a les Illes (xxiv, 165.8) i cal *Xurlis* a Serdinyà (xxiii, 175.13); ve del nom d'un moixó (*DECat.* s. *xurra*), can *Xorreta* en te. d'Ariany (xli, 35.25, Masc. 20G6).

Xusadela, *Xussera*, V. *Misc.Ar.X-* *Xut*, *Xutes*, V. *Xot* *Xutxebe*, V. *Mis. Ar. X-* *Xutxumillo*, V. *Xètxena* s.v. *Misc. Ar. X-* *Xuvall*, V. *Xovall* *Xuvert*, V. *Xivert*